

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

21 februari 2002

GEDACHTEWISSELING

**met de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
over zijn advies met betrekking tot de positie van de regio's in de Europese besluitvorming,
gehouden in het kader van de opvolging en voortgang van
standpuntbepaling inzake Europese aangelegenheden**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Stefaan Platteau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

de heren Peter De Ridder, Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Roegiers.

INHOUD

	Blz.
I. Toelichting bij het SERV-advies over de betrokkenheid van Vlaanderen in het Europese besluitvormingsproces	4
I.1. Algemene achtergrondsituering van de aanbeveling door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV	4
I.2. Punctueel-inhoudelijke toelichting bij de aanbeveling door mevrouw Ria Van Peer, opdrachthouder bij de SERV	5
A. Aanbevelingen op het niveau van de instellingen van de Europese Unie	5
B. Aanbevelingen aangaande het Belgische besluitvormingsniveau	5
C. Aanbevelingen betreffende de besluitvorming op Vlaams niveau	6
II. Algemene bespreking : vragen en opmerkingen van de leden	6
II.1. Tussenkoms van de heer Luc Van den Brande	6
II.2. Tussenkoms van de heer Karim Van Overmeire	7
II.3. Tussenkoms van de heer Freddy Sarens	7
II.4. Tussenkoms van de heer Stefaan Platteau	7
II.5. Tussenkoms van de heer Frans Ramon	8
II.6. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh	8
III. Algemene bespreking : replieken van de vertegenwoordigers van de SERV	8
Bijlage : Aanbeveling van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen over de betrokkenheid van Vlaanderen in het Europese besluitvormingsproces	11

DAMES EN HEREN,

Met het oog op de Europese Raad van Laken van 14 en 15 december 2001 bracht de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen medio november 2001 een aanbeveling uit over de betrokkenheid van Vlaanderen in het Europese besluitvormingsproces (tekst van het advies als bijlage). Aangezien de positie van de regio's in het geheel van de Europese constructie ook de bijzondere aandacht wegdraagt van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, besloot de commissie om over deze aanbeveling van gedachten te wisselen met vertegenwoordigers van de SERV. Deze gedachtewisseling ging dienovereenkomstig door naar aanleiding van de eerstvolgende periodieke bespreking van het Europees gebeuren door de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, op donderdag 24 januari 2002. De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) werd op deze gedachtewisseling vertegenwoordigd door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal, en door mevrouw Ria Van Peer, opdracht-houder, op de studiedienst in het bijzonder belast met de problematiek van de externe betrekkingen en de buitenlandse handel.

I. TOELICHTING BIJ HET SERV-ADVIES OVER DE BETROKKENHEID VAN VLAANDEREN IN HET EUROPESE BESLUITVORMINGSPROCES

Bij wijze van inleiding situeert de commissievoorzitter de gedachtewisseling mee als een denkoefening die kadert in de voorbereiding op het gevraagde actualiteitsdebat over Europa, dat normalerwijze in de loop van de maand februari zou moeten worden gehouden in de plenaire vergadering. Dergelijk actualiteitsdebat is zijns inziens de meest adequate manier waarop het Vlaams Parlement een signaal kan geven naar de – uit de besluiten van de Top van Laken voortvloeiende – Conventie over de toekomst van Europa, die einde februari haar werkzaamheden zal aanvangen.

I.1. Algemene achtergrondsituering van de aanbeveling door de heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV

De heer Pieter Kerremans, administrateur-generaal van de SERV, wijst erop dat het belang van de genoemde aanbeveling vooral gelegen is in het feit dat het de allereerste keer is dat de SERV zich over deze Europese en regio-thematiek heeft gebogen. In dit bij consensus aangenomen advies,

komen de Vlaamse sociale partners tot een eenstemmig standpunt en visie over deze materie. Waarbij de Vlaamse sociale partners zich overigens ook voornemen om naar de toekomst toe hun werkzaamheden dienaangaande nog verder te verdiepen.

De directe aanleiding voor een en ander was een vraag van de administratie Buitenlands Beleid naar advies bij en over het voorontwerp van decreet tot instemming met het Verdrag van Nice. De heer Kerremans wijst er daarbij op dat een aanbeveling normalerwijze op eigen initiatief door de SERV wordt gegeven, terwijl een advies door een externe instantie gevraagd wordt aan de SERV. In dit specifieke geval gaf een adviesvraag dus echter aanleiding tot een aanbeveling.

Mee in het licht van deze adviesvraag (over een verdrag waaraan sowieso toch niets meer veranderd kan worden) én met het oog op de Top van Laken tijdens het Belgische EU-voorzitterschap, waren de sociale partners het erover eens dat de tijd rijp was om over Europa van gedachten te wisselen. Een ander belangrijk determinerend element daarbij was trouwens de politieke verklaring van de constitutionele regio's (Vlaanderen, Wallonië, Beieren, Noord-Rijn-Westfalen, Catalonië, Schotland en Salzburg) van 28 mei 2001 aangaande hun betrokkenheid bij de Europese besluitvorming.

Het valt verder overigens ook niet te ontkennen dat de Vlaamse sociale partners, werkgevers- evengoed als werknemersorganisaties, meer en meer geconfronteerd worden met Europese regelgeving. Zulks geldt bijvoorbeeld al langer voor wat de milieusector betreft. Maar ook qua werkgelegenheid vraagt de Vlaamse regering de SERV al jaren om – via VESOC – haar inbreng in het Belgische actieplan voor de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren mee vorm te geven. De besluiten van de Top van Lissabon waren in dat opzicht eveneens een belangrijke stimulans omdat daarin nogal wat specifiek Vlaamse bevoegdheden werden besproken als innovatie, beroepsopleiding, onderwijs e.d.m. Allemaal thema's die de SERV tot zijn absolute kerntaken rekent. De factor "Europa" is derhalve niet meer weg te denken uit het overleg tussen de Vlaamse sociale partners.

De Europese Unie zelf staat overigens ook voor een aantal belangrijke uitdagingen : de uitbreiding naar Centraal- en Oost-Europa, de tendens tot regionalisering in een aantal van haar lidstaten, het democratische deficit en de behoefte om – ook vanuit het oogpunt van de efficiëntie – de structu-

ren, die in wezen nog uit de jaren vijftig stammen, aan te passen aan de nieuwe uitdagingen. Het debat daarover (cf. het Verdrag van Nice, de Verklaring van Laken, de Conventie over de toekomst van Europa, het witboek over governance in Europa....) is volop aan de gang en waar nuttig en nodig probeert de SERV dan ook zijn stem te laten horen.

De heer Kerremans preciseert verder dat de SERV in zijn advies aan de Vlaamse regering is uitgegaan van de huidige institutionele opbouw die wezenlijk uit drie niveaus van besluitvorming bestaat : het regionale, het nationale en het Europese (d.w.z. het supranationale) niveau. Het Europees gegeven wordt voor de SERV echter hoe dan ook steeds onontkoombaar. De toename van de Europese regelgeving op diverse voor Vlaanderen relevante domeinen én ook de rol die Europa speelt in de concurrentie op globaal niveau staan daar borg voor.

I.2. Punctueel-inhoudelijke toelichting bij de aanbeveling door mevrouw Ria Van Peer, opdrachthouder bij de SERV

Mevrouw Ria Van Peer, opdrachthouder bij SERV, expliciteert daarna het concept dat als een rode draad doorheen de studie loopt, te weten : de bezorgdheid en bekommernis voor een verbetering van de besluitvormingsprocessen op alle vlakken door meer efficiëntie en een behoorlijke structuur. Die rode draad slaat dus ook op alle drie de betrokken niveaus, dat wil zeggen : het Europese, het federaal-Belgische en het Vlaamse besluitvormingsniveau. De uitdaging bestaat erin die drie besluitvormingslagen optimaal te laten samenwerken, en wel derwijze dat de Europese regio's, de lidstaten en Europese instellingen elk een duidelijk zichtbare eigen rol kunnen vervullen in die "gelaagde" besluitvorming. Dit alles vanzelfsprekend binnen een evenwichtig geheel.

A. Aanbevelingen op het niveau van de instellingen van de Europese Unie

Op het Europese niveau is de SERV uitgegaan van de vaststellingen geponeerd in de politieke verklaring van de constitutionele regio's. Met name daar waar wordt gesteld dat de Europese besluitvorming niet langer is aangepast aan de recente ontwikkelingen qua interne verdeling van de bevoegdheden die zich in diverse lidstaten hebben voorgedaan. En waar wordt gesteld dat de Europese Unie meer en meer tussenkomt op het domein van de regionale bevoegdheden, waarbij ze ook richtlijnen of richtsnoeren door de regio's laat uitvoeren.

Hieruit vloeit voort dat de Europese instellingen dus op de één of andere manier de interne bevoegdheidsverdeling binnen de lidstaten zouden moeten respecteren.

In casu betekent dit specifiek voor ons land dat de Europese instellingen rekening moeten houden met de afspraken die op intern-Belgisch niveau gemaakt werden over de besluitvormingsprocedures. Deze principiële stelling van de sociale partners wordt ietwat concreter in die passage van het advies waar wordt gevraagd om te onderzoeken of de Belgische stem verdeeld kan worden. Stelling die alles bijeen genomen trouwens nog vrij voorzichtig en genuanceerd wordt geformuleerd : "onderzocht moet worden of een opsplitsing van de Belgische stemmenquota een werkbare formule is voor de besluitvorming inzake de bevoegdheden die exclusief tot het domein van de gewesten en gemeenschappen behoren".

De SERV wil dus zeker niet zomaar nieuwe complexe structuren of procedures invoeren op Europees niveau (kwestie van de hele zaak zo werkbaar als mogelijk te houden), maar wenst wél dat er gezamenlijk zou worden nagedacht over hoe de bestaande Europese instellingen en procedures aangepast en ingeschakeld kunnen worden aan de nieuwe bestuurlijke ontwikkelingen binnen de betrokken lidstaten.

B. Aanbevelingen aangaande het Belgische besluitvormingsniveau

Het feit dat België een federale staat is, maakt dat er zowel voor de interne besluitvorming als voor de internationale inspraakprocedures degelijke afspraken nodig zijn. De huidige procedure inzake de Belgische besluitvorming in Europese dossiers wordt geregeld in het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994. Dienaangaande meent de SERV enkele aanbevelingen te kunnen doen naar aanleiding van de noodzakelijke herziening van dit samenwerkingsakkoord ten gevolge van de Lambermontakkoorden.

Meer bepaald vraagt de SERV om verder te gaan dan de loutere aanpassing van het akkoord aan de overgehevelde bevoegdheden. In het bijzonder dient – onder andere op basis van de ervaringen die terzake over de laatste tien jaar werden opgedaan – te worden nagegaan of de verschillende raads categorieën niet verder verfijnd kunnen worden. Sociale Zaken valt nu bijvoorbeeld onder categorie II, dat wil zeggen gemengd, maar overheersend van federale aard. Een verdere opsplitsing ware echter wenselijk. Sociale zekerheid zou daar-

bij onder categorie II blijven, terwijl bepaalde andere onderdelen van het huidige concept "sociale zaken" (beroepsopleiding bijvoorbeeld) als quasi-exclusief regionale bevoegdheden eigenlijk onder categorie III zouden moeten vallen.

Voor de SERV staat het daarbij echter wel buiten kijf dat de onderhandelingen over dit nieuwe samenwerkingsakkoord in de eerste plaats moeten worden gedetermineerd door de bekommernis om tot een betere en efficiëntere inspraakregeling te komen. Zeker in het geval van exclusieve regionale bevoegdheden moet maximaal worden vermeden dat onenigheid tussen de regio's automatisch leidt tot een Belgische stemonthouding.

Mevrouw Van Peer wijst er daarbij op dat twee voorwaarden absoluut vervuld moeten zijn voor een succesvolle operationalisering van het Belgische besluitvormingsmechanisme. Vooreerst moeten de akkoorden correct worden nageleefd en tweedens dienen alle betrokken partners zich hierin actief te engageren. Zo mogen voorbereidende werkgroepen voor de Europese Raad niet langer éézijdig door en op het federale niveau worden samengesteld. Ook experts van de gewesten en de gemeenschappen moeten worden uitgenodigd als hun bevoegdheden aan de orde zijn.

C. Aanbevelingen betreffende de besluitvorming op Vlaams niveau

De Vlaamse sociale partners waarderen het dat er door Vlaanderen grote inspanningen werden gedaan om de Vlaamse aanwezigheid op de permanente vertegenwoordiging te versterken. Ze hopen terzake wel dat het onmiskenbare elan dat het Belgische voorzitterschap heeft meegebracht niet ad hoc en tijdelijk zal blijken te zijn, maar integendeel een aanzet zal zijn voor de totstandkoming van een duurzaam netwerk waarin de betrokken actoren kunnen worden geraadpleegd.

De SERV stelt dan ook voor dat de permanente vertegenwoordiging in de toekomst nog meer de draaischijf zou worden voor een brede raadpleging van specialisten en van vertegenwoordigers uit het middenveld en uit de burgermaatschappij. Dat werkveld met andere woorden, waarbinnen de sociale partners een zeer belangrijke rol spelen. In het verlengde daarvan zou de permanente vertegenwoordiging daarenboven ook nog meer moeten kunnen instaan voor een systematische informatie-uitwisseling en een stroomlijning van de Europese documenten naar de geïnteresseerde instellingen en organen.

Een en ander betekent ook dat de Vlaamse sociale partners bereid zijn het engagement aan te gaan om op het eigen vakgebied meer proactief op te treden. Meer bepaald kan aan de sociale partners een signaalfunctie worden toegekend op het vlak van de Europese regels, in de zin dat ze aan de Vlaamse overheid kunnen melden bij welke Europese dossiers de sociaal-economische impact huns inziens zo groot is, dat een gezamenlijk optreden doelmatiger wordt. Hiervoor zijn er trouwens niet veel bijkomende middelen of procedures noodzakelijk.

Mevrouw Van Peer wijst er daarbij op dat de raadpleging van de sociale partners in de SERV, een van de instrumenten is die daarvoor ter beschikking staan. De sociale partners worden trouwens nu al geraadpleegd over Europese dossiers. Er is dus reeds een zekere traditie, maar de samenwerking kan op dit vlak nog altijd verder verbeterd worden. Ze moet meer bepaald gestructureerd worden als een georganiseerd tweerichtingsverkeer.

Volgens de SERV is er dus nood aan een meer systematische aanpak die de transparantie vergroot. De SERV neemt zich dan ook voor om die Europese discussies die zijn kerntaken aanbelangen proactiever op te volgen. Het nu lopende debat over "governance" is een typevoorbeeld van een dergelijk dossier dat vraagt om meer betrokkenheid van het regionale niveau en van de organisaties uit de burgermaatschappij.

II. ALGEMENE BESPREKING : VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN

II.1. Tussenkomen van de heer Luc Van den Brande

De heer Luc Van den Brande, voorzitter, onthoudt uit de nota van de SERV op de eerste plaats dat het te vernieuwen samenwerkingsakkoord inzake de vertegenwoordiging van België in de Europese ministerraden geen loutere aanpassing aan het Lambermontakkoord mag zijn. Hij onderschrijft dienaangaande ten volle de stelling dat de ervaringen van de afgelopen jaren nuttig moeten kunnen worden ingebracht in dit vernieuwde samenwerkingsakkoord.

De SERV bepleit voorts vooral een meer efficiënte besluitvorming. De nota maakt op die manier meteen ook een brug naar de meer inhoudelijke kant van de zaak. Daarbij moet er volgens de heer Van den Brande opnieuw rekening mee worden gehou-

den dat sommige elementen van de afspraken die in 1994 werden gemaakt, op vandaag niet geheel meer overeenstemmen met de institutionele en de inhoudelijke werkelijkheid.

Verder komt het hem nuttig voor om de discussie niet alleen te focussen op het zuiver institutionele debat. De SERV is immers de gesprekspartner bij uitstek om ook eens inhoudelijk in te gaan op de verschillende socio-economische doelstellingen die geformuleerd werden op de top van Lissabon van maart 2000. Een evaluatie van de stand van uitvoering van deze Lissabon-besluiten ware ongetwijfeld nuttig.

De heer Luc Van den Brande onderstreept dat het ook vanuit het oogpunt van de bestuursefficiëntie uiterst zinvol is om het denkspoor van de constitutionele regio's verder te ontwikkelen. In het kader van de exclusieve bevoegdheden – zoals bijvoorbeeld de expansiesteun en het structuurfondsenbeleid – zijn we immers nu reeds de rechtstreekse partner van de Europese Commissie. Er dient met andere woorden te worden nagegaan hoe we ook in deze het sociaal-economische debat kunnen verdiepen.

De heer Luc Van den Brande wijst tenslotte ook op een zekere onduidelijkheid en dubbelzinnigheid in het SERV-advies. Dubbelzinnigheid die zijns inziens voortvloeit uit het onderscheid tussen de SERV als instelling enerzijds en de sociaal-economische partners die er deel van uitmaken anderzijds. De sociale partners, werkgevers zowel als vakbonden, hebben op die manier immers een dubbele aanhorigheid. Nog los van het voorliggende SERV-advies, vraagt de heer Van den Brande zich derhalve af welke politieke piste de sociale partners nu precies voorstaan aangaande de plaats van de regio's in de Europese besluitvorming. Dit determineert immers ten volle de draagwijdte van het voorliggende advies.

II.2. Tussenkost van de heer Karim Van Overmeire

De heer Karim Van Overmeire stelt vast dat de vertegenwoordigers van de SERV voortdurend verwijzen naar de interactie en de noodzakelijke samenwerking tussen drie onderscheiden beleidsniveaus : het Europese, het nationale en het regionale. Een benadering die in de Belgische context ook correct is. Terzake vraagt hij zich echter af of het geen vergissing is om dit zeer specifieke model ook te willen projecteren op andere Europese landen ? In de meeste andere lidstaten hebben de regio's immers een veel geringer gewicht, als er trouwens überhaupt al regio's zijn. Wat meteen ook

verklaart waarom we wellicht nooit steun zullen krijgen voor een aparte pijler voor de regio's binnen de Europese constructie.

Zijns inziens ware het dan ook meer aangewezen om – naar analogie met de opt outs van een aantal andere landen ten aanzien van bepaalde Europese beleidsdomeinen – te pleiten voor een specifiek Belgische exceptie binnen de Europese besluitvorming, voor een specifiek Belgisch statuut binnen de EU-organen met andere woorden. Specifiek statuut dat, bijvoorbeeld, tot uiting zou kunnen komen in de mogelijkheid om op bepaalde domeinen gesplitst te stemmen. In dat licht had de heer Van Overmeire van de vertegenwoordigers van de SERV dan ook graag vernomen of ze mogelijks een vergelijking hebben gemaakt met de bijdrage van de regio's in de besluitvorming van de andere lidstaten ? Zijn er projecties gemaakt naar de toekomst ?

II.3. Tussenkost van de heer Freddy Sarens

De heer Freddy Sarens verwijst eveneens naar de kwestie van de eventuele opsplitsing van het Belgische stemquotum. Terzake had hij graag enige verduidelijking gekregen bij de vraag welke problemen hieraan verbonden kunnen zijn en in welke mate dit een werkbare formule zou kunnen blijken te zijn.

Verder wenst hij te vernemen of de SERV misschien reeds weet heeft van de timing voor de herziening van het samenwerkingsakkoord van 1994.

Dat onenigheid tussen de deelstaten geen aanleiding mag geven tot een Belgische stemonthouding lijkt misschien voor de hand te liggen, maar men dient zich daarbij wel de vraag te stellen welke alternatieven er momenteel voor handen zijn.

Tenslotte wenst de heer Sarens ook nog te vernemen of de ook door de SERV gevraagde verfijning van de raads categorieën inderdaad wel een zuiver logistiek-technische aangelegenheid is, dan wel of hier ook onderliggende politieke motieven een rol spelen ?

II.4. Tussenkost van de heer Stefaan Platteau

De heer Stefaan Platteau is het helemaal eens met de stellingen die door de SERV ontwikkeld werden in zijn advies. Centraal in het debat staat inderdaad het spanningsveld tussen enerzijds de vraag naar meer efficiëntie en anderzijds de – eveneens legitieme – vraag naar een grotere betrokkenheid

van de regio's, en dan vooral de constitutionele regio's, bij en in het Europees gebeuren. De efficiëntie moet worden verhoogd, maar tegelijk moet rekening worden gehouden met de veranderde institutionele realiteit in een aantal lidstaten van de Europese Unie.

In tegenstelling tot wat de heer Van Overmeire wil laten uitschijnen is de Belgische situatie trouwens ook niet zo uniek in Europa. De tendens naar meer regionalisering (in welke vorm dan ook) is aanwezig in veruit de meeste landen van de Europese Unie. Ook in die andere lidstaten moeten de regio's derhalve meer aan bod kunnen komen.

De heer Platteau kijkt dan ook vooral uit naar creatieve en werkbare oplossingen, die de SERV mee naar voor kan helpen brengen. Eventuele aanpassingen zullen alleszins geleidelijk moeten worden doorgevoerd. In elk geval is de heer Stefaan Platteau er ten volle van overtuigd dat de regio's in de toekomst een steeds belangrijker rol zullen krijgen.

II.5. Tussenkoms van de heer Frans Ramon

Volgens de heer Frans Ramon is iedereen het erover eens dat er nood is aan een meer efficiënte besluitvorming. Vraag is echter welke plaats de regio's daarbij en daarin kunnen krijgen. Dienaangaande meent hij begrepen te hebben dat de SERV niet pleit voor een aparte institutionele pijler voor de regio's, maar veeleer voorstander is van het optimaliseren van de bestaande structuren. Is deze interpretatie correct?

Verder had de heer Ramon ook graag wat meer toelichting gekregen over de meer proactieve rol die de SERV meent te kunnen spelen inzake de Vlaamse besluitvorming rond Europese dossiers en Europese regelgeving.

II.6. Tussenkoms van de heer Etienne Van Vaerenbergh

Ook de heer Etienne Van Vaerenbergh apprecieert ten eerste de probleemsituering zoals die door de SERV geschetst werd. Hij stelt daarbij echter wel een zekere discrepantie vast tussen de gangbare (en ook door de SERV onderschreven) Vlaamse visie, die vertrekt van drie besluitvormingsniveaus (regio / lidstaat / Europa), en het feit dat er voor Europa eigenlijk maar twee niveaus bestaan : de lidstaten (in casu België) en Europa.

Voor de heer Van Vaerenbergh hoeft dit overigens geen echte contradictie te zijn. Door exclusiviteit van de bevoegdheden en door het ontbreken van een normenhiërarchie zijn de regio's en de federatie binnen België eigenlijk gewoon nevengeschikte bestuurslagen. Zodoende zijn er wezenlijk slechts twee niveaus : het Europese niveau enerzijds en het Belgisch-Vlaamse niveau anderzijds.

De vraag is derhalve hoe we Vlaanderen – rechtstreeks – tot op het Europese niveau kunnen tillen. Hoe kunnen we met andere woorden vermijden dat er formeel slechts langs een "Belgische omweg" toegang gekregen kan worden tot het Europese niveau? Mogelijks kan de – uit de Lambermontakkoorden voortvloeiende – Vlaamse deelname aan de Europese visserijraderen hiertoe een waardevolle aanzet zijn. Verder dient vanzelfsprekend ook blijvende aandacht te worden gegeven aan een verdeling van het Belgische stemquotum. En bij gebreke daaraan, moet in elk geval worden voorkomen dat interne onenigheid tussen de gemeenschappen en de gewesten automatisch leidt tot een Belgische onthouding in de Europese ministerraden. Mee in het licht daarvan is het nieuwe samenwerkingsakkoord een belangrijke uitdaging.

III. ALGEMENE BESPREKING : REPLIEKEN VAN DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE SERV

De heer Kerremans stelt vast dat nogal wat van de vragen betrekking hebben op het gehanteerde uitgangspunt, met name daar waar men vertrekt van een situatie waarin er op drie niveaus wordt gewerkt. Het klopt dienaangaande dat Europa in wezen het regionale niveau niet (er)kent. Formeel gesproken zijn de nationale lidstaten de enige valabele gesprekspartners voor Europa. Onze specifieke staatsstructuur levert in dat opzicht onmiskenbaar problemen op. Gewesten en gemeenschappen staat er immers naast, en niet onder, de Belgische federatie. Binnen België is er dus een situatie van gelijkwaardigheid van meerdere bestuurslagen.

De ervaring leert echter dat de weg van het regionale niveau naar Europa momenteel nog veel te lang en veel te moeilijk is. Maar aangezien de sociale partners – vanuit pragmatische efficiëntie-redenen – uitdrukkelijk níet streven naar de oprichting van nieuwe structuren of organen, moet deze weg verder bewandeld worden. Het is met andere woorden de bedoeling om de bestaande weg, de bestaande communicatielijnen, korter en gemakkelijker te maken. Daartoe zullen echter een

aantal (ook soms in de Europese verdragen vastgelegde) obstakels moeten opgeruimd worden.

Einddoel daarbij moet zijn om de Vlaamse regionale stem – die toch volwaardig bevoegd is in een aantal zeer belangrijke dossiers (onder andere leefmilieu) – rechtstreeks te kunnen laten horen in Europa. De institutionele omweg via het lidstaatniveau vormt derhalve geen probleem, in de mate dat de regionale stem rechtstreeks en duidelijk kan worden gehoord door Europa. Gezien de vaak zeer verregaande bevoegdheden van Vlaanderen is een onbelemmerde communicatie met de Europese bestuurslaag echter hoe dan ook imperatief voor een goede dossierbehandeling. In het verlengde daarvan zal dus ook inzake de verschillende raads categorieën een en ander nader moeten worden uitgeklaard in het op stapel staande nieuwe samenwerkingsakkoord.

Naarmate de regionale stem ten volle doordringt tot het Europese niveau is het natuurlijk zeer wel mogelijk, zo al niet waarschijnlijk, dat er een verschil zal optreden tussen het Vlaamse en het Waalse standpunt in bepaalde dossiers. Zulks is immers de logische consequentie van een tot volle wasdom gekomen regionalisering.

Het is daarbij vanzelfsprekend niet aan de SERV om uit te dokteren wat in een dergelijke situatie de meest aangewezen oplossing is. Het betreft hier immers bij uitstek een politieke kwestie, waarin het de SERV niet toekomt om belissingen te nemen. De rol van de SERV is in deze beperkt tot het geven van de nodige aanzetten, het stellen van een aantal pertinente vragen, en – waar het kan – het aanreiken van concrete suggesties.

Het kan echter hoe dan ook niet zijn dat bij ontstentenis van eensgezindheid op het Belgische niveau, er automatisch ook geen Belgische stem zou zijn. Een dergelijke verplichte onthouding komt immers de facto neer op een stem in het voordeel van de meerderheid binnen de betrokken Europese ministerraad. Voor dit probleem – dat zich tot op heden gelukkig nog maar zelden heeft voorgedaan – moet dus zeker een oplossing gevonden worden, a fortiori als we komen tot een systeem waarin de regionale stem meer en beter kan doorklinken op Europees niveau.

De SERV heeft voorts nog niet echt diep kunnen doordenken of doorwerken op de vraag of het dan misschien niet beter ware om de regio's ook institutioneel direct aan bod te laten komen. Daar waar de regionalisering als fenomeen wel degelijk onderkend wordt in een aantal belangrijke Europese

documenten (onder andere recent nog in de Verklaring van Laken), en er in verschillende lidstaten onmiskenbaar een tendens is naar regionalisering, kan echter ook niet ontkend worden dat die regionalisering zeer sterk verschilt van lidstaat tot lidstaat. De regio's zijn in elke lidstaat anders en situëren zich vaak op totaal andere niveaus dan bij ons het geval is.

Om redenen van pragmatiek en efficiëntie is de SERV daarom op heden van oordeel dat een separate institutionalisering van de regio's niet de meest aangewezen weg is. Men houdt het beter bij de bestaande situatie (waarin sommige regio's overigens al bepaalde contacten met het Europese niveau hebben), om van daaruit de zich aandienende problemen stap voor stap aan te pakken en op te lossen. De heer Kerremans benadrukt daarbij dat over deze kwestie – vandaag én in de toekomst – ook nog heel wat fundamenteel denk- en studiewerk zal moeten worden verricht door de sociale partners.

Voor wat de herziening van het samenwerkingsakkoord betreft, meent de heer Kerremans te weten dat de momenteel bestaande ontwerpen nog niet echt ten volle de richting uitgaan van wat de SERV dienaangaande vraagt in zijn aanbeveling. Ook hij heeft trouwens geen exact zicht op de timing van een en ander.

De heer Kerremans wijst er tenslotte op dat hij er zich heel wel van bewust is dat een aantal van zijn antwoorden veeleer summier kunnen overkomen. Zulks is voorts nog echter onvermijdelijk, aangezien het al bij al toch ook de eerste keer is dat de SERV zich structureel over dit onderwerp heeft gebogen. Dienaangaande kan hij echter bevestigen dat de SERV wel degelijk voornemens is deze institutionele kwestie naar de toekomst toe nader op te volgen en er dieper op in te gaan. De sociale partners hebben daar trouwens zelf ook alle belang bij, want ze worden meer en meer met dergelijke Europese aangelegenheden geconfronteerd.

In dat opzicht is de weg naar Europa voor de sociale partners trouwens nog langer dan die doorgaans al is voor de overheden van de regio's. De SERV doet immers aanbevelingen aan de Vlaamse regering, die dan uiteindelijk, via de lidstaat België, al dan niet bij het Europese niveau terechtkomen. Desalniettemin wordt de inschakeling van VESOC met betrekking tot diverse Europese dossiers erg positief ervaren door de sociale partners, en is er terzake in het verleden al heel wat weg afgelegd. Ook voor de sociale partners komt het er dus op

aan om de weg naar Europa zo kort en doorzichtig mogelijk te houden.

Op de vraag van de commissievoorzitter naar de exacte politieke visie van de sociale partners op de plaats van de regio's in de Europese besluitvorming moet de heer Kerremans vanzelfsprekend het antwoord schuldig blijven. Er is terzake binnen de SERV slechts een basisconsensus tussen de sociale partners over het feit dat de regio's inzake regionale thema's sterker aan bod moeten komen. Over de totaliteit van de "regionale kwestie", dat wil zeggen de plaats van de regio's binnen de gehele Europese architectuur is er voorlopig nog geen uitgediscussieerd eenheidsstandpunt van de sociale partners. De bescheiden aanbeveling die nu voorligt is, qualitate qua als initiële consensus, op zich echter reeds verdienstelijk. Verdere discussies zullen ongetwijfeld nog nodig zijn.

Mevrouw Van Peer preciseert dienaangaande dat deze aanbeveling van de sociale partners vooral ook is ingegeven door pragmatisme. Veeleer dan iets nieuws te benaastigen, willen ze dat de reeds op diverse vlakken bestaande samenwerking verder zou worden verbeterd. Ze willen daarmee ook ingaan op de open oproep die de Europese Commissie gelanceerd heeft aangaande een beter Europees bestuur ("governance in Europe"). Dat zulks tegelijk ook een vorm van inbreng kan betekenen in de ruimere institutionele discussies in het kader van de Conventie over de toekomst van Europa en de IGC van 2004 is daarbij mooi meegenomen.

De heer Kerremans drukt tenslotte nog de hoop uit dat de huidige versterkte Vlaamse aanwezigheid in de permanente vertegenwoordiging een blijvend gegeven zal zijn, veeleer dan een tijdelijk verschijnsel gelieerd aan het Belgische EU-voorzitterschap. De SERV aanziet de permanente vertegenwoordiging immers als een draaischijf voor een goede werking rond de voor Vlaanderen relevante Europese dossiers.

Hij meent – mee in het licht van de mensen en middelen die andere landen en regio's daarvoor inzetten – dat de Vlaamse inspanningen zeker niet mogen verminderen, al was het maar omwille van de informatiestroom die uitgaat van de permanente vertegenwoordiging. Zo kan bijvoorbeeld tijdig de aandacht worden gevestigd op initiatieven die finaal kunnen leiden tot Europese regelgeving. Tot zijn spijt wordt de SERV nu immers vaak pas in een afsluitende fase geconfronteerd met nieuwe regelgeving waarover hij duidelijke en haalbare aanbevelingen had kunnen doen die de toepasbaar-

heid van de regelgeving ten goede hadden kunnen komen.

De permanente vertegenwoordiging is trouwens zelf ook zeer geïnteresseerd in de ideeën, gegevens en deskundigheid vanuit het middenveld. Die wisselwerking biedt volgens de heer Kerremans een grote meerwaarde, die het algemeen Vlaams belang alleen maar ten goede kan komen.

Bij wege van afsluiting van de gedachtewisseling laat de voorzitter nog opmerken dat de vraagstellers niet verwachtten dat ze hier en nu pasklare antwoorden zouden krijgen. Bedoeling van hun vragen en opmerkingen was vooral de sociale partners ertoe aan te zetten om verder door te gaan op dit onderwerp. In dat opzicht drukt hij dan ook de hoop uit dat de vertegenwoordigers van de SERV de diverse hier geformuleerde bedenkingen met zich zullen meenemen als elementen voor verdere discussie. Discussie die te gelegentijd ook opnieuw het voorwerp van een gedachtewisseling met deze commissie kan uitmaken.

De verslaggever,

De voorzitter

Stefaan PLATTEAU Luc VAN DEN BRANDE

BIJLAGE

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN

***AANBEVELING OVER DE BETROKKENHEID VAN VLAANDEREN IN
HET EUROPESE BESLUITVORMINGSPROCES***

Brussel, 14 november 2001

RVP111201

1. DE CONTEXT VAN DE AANBEVELING

De aanleiding voor de SERV om een aanbeveling over de betrokkenheid van Vlaanderen in het Europees besluitvormingsproces te formuleren, vindt zijn oorsprong in een viertal met elkaar verweven gebeurtenissen :

- het Verdrag van Nice, dat in nasleep van de Intergouvernementele Conferentie van 2000, op 26 februari 2001 te Nice ondertekend werd;
- de adviesvraag van 13 augustus 2001 van de administratie van het Buitenlands Beleid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan de SERV over het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag van Nice;
- de politieke verklaring van 28 mei 2001 van de constitutionele regio's Beieren, Catalonië, Noord-Rijn-Westfalen, Salzburg, Schotland, Wallonië en Vlaanderen waarin deze 7 kernregio's pleitten voor een versterking van hun rol in de Europese Unie;
- het huidige Belgische Voorzitterschap van de EU dat moet uitmonden in de verklaring van Laken in de loop van de maand december van 2001.

Al deze gebeurtenissen hebben betrekking op eenzelfde thema : hoe kan de Europese Unie met het oog op een verdere uitbreiding en een interne verdieping institutioneel op een efficiënte en democratische wijze hertekend worden. Belangrijke aspecten die in dit debat aan bod komen, betreffen ondermeer de bevoegdheden van de EU, de instellingen van de EU, de efficiënte werking van deze instellingen en de democratisering van het besluitvormingsproces in een verruimde Unie.

De huidige structuur van de EU is grotendeels gebaseerd op het institutionele kader dat in de jaren '50 werd tot stand gebracht voor een Europese Economische Gemeenschap van zes lidstaten. Deze structuur heeft haar diensten meer dan bewezen, wat blijkt uit de verregaande vreedzame integratie gedurende de voorbije halve eeuw van steeds meer Europese staten op economisch, sociaal en politiek gebied. Vandaag staat dit institutionele kader, zowel intern als extern (mogelijke uitbreiding met twaalf lidstaten) behoorlijk onder druk.

De nood tot hervorming van de instellingen werd reeds in Amsterdam (1997) aangevoeld en is sindsdien het onderwerp gebleven van de opeenvolgende Raden en de Intergouvernementele Conferentie van 2000, die uitmondde in het Verdrag van Nice. Het Verdrag van Nice beoogt de Unie op institutioneel vlak bouwrijp te maken voor de uitbreiding.

Ook de politieke verklaring van de constitutionele regio's moet in het debat rond de toekomstige EU gesitueerd worden. Dit zijn regio's met wetgevende bevoegdheden, die - al naargelang de specifieke bevoegdheidsverdeling in de betrokken lidstaat – verregaand kunnen zijn. De constitutionele regio's veruitwendigen een tweede verschuiving in de bestuurlijke en politieke besluitvorming die meer en meer opgang maakt nl. die van de nationale staat naar de regionale entiteiten. Rekening houdend met de eerdere verschuiving van het nationale beslissingsniveau naar het supranationale betekent dit dat de Europese instellingen als bestuurslaag zich thans geconfronteerd zien met twee andere bestuursniveaus die nevens geschikt zijn aan elkaar, het nationale en het regionale, waarbij het regionale zich niet altijd terugvindt in de Europese besluitvorming.

Hoe deze drie lagen zich ten opzichte van elkaar verhouden en/of zouden moeten verhouden, komt ondermeer ter sprake in de Intergouvernementele Conferentie van 2004. De verklaring van Laken van december 2001 zal de parameters van het debat over de toekomst van de Europese Unie uittekenen en zich uitspreken over de agenda van het debat, de methode en de kalender.

In het kader van het Belgisch voorzitterschap heeft de SERV als regionale instelling van de Vlaamse sociale partners ervoor geopteerd om enkele aandachtspunten te belichten die een bijdrage kunnen leveren in het debat over de toekomstige EU.

De keuze van de SERV voor dit thema moet niet louter vanuit institutionele invalshoek beschouwd worden, maar is mede en vooral ingegeven door de bekommernis voor de vrijwaring, de verbreding en de verdieping van een sociaal en democratisch Europa, zoals reeds werd verwoord in de SERV-platformtekst¹.

De keuze betekent evenmin dat de SERV de andere centrale prioriteiten van de Vlaamse overheid minder belangrijk acht.

Integendeel, de uitdagingen die in opvolging van de Top van Lissabon moeten beantwoord worden, behoren tot de kerntaken van de sociaal-economische raad. Herhaaldelijk heeft de SERV in zijn adviezen over de arbeidsmarkt, het economisch beleid en het innovatiebeleid zijn steun betuigd aan de beginselen van de Top van Lissabon : het opbouwen van de kennisinfrastructuur en de uitbouw van een informatie- en kennismaatschappij voor iedereen, de totstandbrenging van een Europese ruimte van onderzoek en innovatie, het bevorderen van het economisch omgevingsklimaat voor innovatieve bedrijven, het nastreven van een voltooide en volledig operationele interne markt, aandacht voor onderwijs en opleiding gericht op

het leren en werken in een kennismaatschappij, het nastreven van de volledige werkgelegenheid, de modernisering van de sociale bescherming en de vermindering van de sociale uitsluiting.

Meer nog, via VESOC zijn de Vlaamse sociale partners rechtstreeks betrokken bij de Vlaamse invulling van de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren en leveren zij een actieve bijdrage bij de ontwikkeling van de nationale actieplannen.

2. ZOEKEN NAAR EEN BETERE BESLUITVORMING

De SERV-aanbeveling over de betrokkenheid van Vlaanderen als regio in de Europese Unie heeft als rode draad de verbetering van de besluitvormingsprocessen door meer efficiëntie en een behoorlijk bestuur. De rode draad loopt hierbij over drie niveaus :

- de Europese besluitvorming
- de besluitvorming in de Belgische federale context
- de Vlaamse besluitvorming.

Deze drie niveaus zijn ontegensprekelijk met elkaar verbonden. Wijzigingen in het besluitvormingsproces van de verschillende niveaus hebben consequenties voor de andere niveaus.

De uitdaging is dan ook de drie besluitvormingslagen optimaal te laten samenwerken in een evenwichtig geheel waarbij de verschillende Europese regio's, de lidstaten en de Europese instituties elk hun duidelijk zichtbare eigen rol vervullen

2.1 Betrokkenheid van de regio's in de Europese besluitvorming

In hun politieke verklaring wijzen de constitutionele regio's erop dat ze het huidige Europese besluitvormingsproces niet aangepast vinden aan de ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan in het interne staatsbestel van sommige lidstaten, waarbij de regio zowel politiek als economisch meer en meer de plaats inneemt van de nationale staat. De Europese Unie neemt beslissingen en treft regelingen in tal van domeinen die niet langer tot de bevoegdheidssfeer van de nationale staten behoren, maar een prerogatief zijn geworden van de regio's.

¹ Langetermijnvisie voor Vlaanderen : een uitgestoken hand van de Vlaamse sociale partners, platformtekst aanzet voor overleg en discussie, SERV, 12 juli 2000

Een aantal van deze regio's vinden deze economische en politieke machtsverschuiving onvoldoende vertaald in een betrokkenheid van de regio's bij het Europese besluitvormingsproces.

Omdat de Belgische staatsstructuur model kan staan voor bovenvermelde problematiek, wil de SERV enkele suggesties aangeven hoe de interne bevoegdheidsverdeling in een lidstaat – in casu België - beter kan gerespecteerd worden in Europees verband.

Behoorlijk bestuur impliceert volgens de SERV dat de EU slechts tot een aangepaste en betere besluitvorming kan komen indien zij erkent dat er een interne bevoegdheidsverdeling in België (en enkele andere lidstaten) bestaat.

Voor de exclusieve bevoegdheden betekent dit dat de Europese instellingen rekening moeten houden met de afspraken die op Belgisch niveau worden gemaakt over de besluitvorming.

Binnen de Belgische context zou onderzocht moeten worden of een opsplitsing van de Belgische stemmenquota een werkbare formule is voor de besluitvorming inzake de bevoegdheden die exclusief tot het domein van de gewesten en gemeenschappen behoren.

De SERV is van mening dat voor een actieve betrokkenheid van de (Belgische) regio's in het Europees besluitvormingsproces geen nieuwe complexe structuren moeten opgericht worden. Wel dienen de bestaande Europese instellingen en processen ingeschakeld te worden en aangepast te worden aan de nieuwe bestuurlijke ontwikkelingen in de lidstaten.

Deze aanpassingen zullen onder meer ook het voorwerp moeten uitmaken van de besprekingen in het kader van de IGC 2004.

2.2 *Het Belgische besluitvormingsproces*

Sinds de opeenvolgende staatshervormingen ontwikkelde de Belgische staatsvorm zich in de richting van een federaal model.

Dit heeft niet alleen repercussies voor de interne besluitvorming maar ook voor de internationale inspraakprocedures die er bestaan.

Het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 regelt de Belgische besluitvorming voor de Europese dossiers en voor de Europese regelgeving.

Het samenwerkingsakkoord voorziet vier categorieën van bevoegdheden : de exclusieve federale bevoegdheden, de gemengde bevoegdheden die nog eens zijn opgesplitst en de exclusieve regionale bevoegdheden.

Afhankelijk van de bevoegdheden zijn er telkens verschillende procedures voorzien. Voor deelname aan de raden wordt gewerkt met toerbeurten voor de gemengde materies en voor de exclusieve regionale materies.

De nieuwe fase van de staatshervorming brengt een noodzakelijke herziening van het samenwerkingsakkoord met zich mee. De categorieën zullen moeten aangepast worden aan de overgehevelde bevoegdheden zoals landbouw en ontwikkelingssamenwerking.

De onderhandelingen over het nieuwe samenwerkingsakkoord mogen zich niet beperken tot een louter aanpassing aan de Lambermont-akkoorden. Zo moet op basis van de ervaringen uit het verleden onderzocht worden of zich geen aanpassing en verdere verfijning van de categorieën opdringt. Als voorbeeld noemen de Vlaamse sociale partners "Sociale Zaken" die zich thans in de categorie II bevinden maar waarvan een verdere opsplitsing in werkgelegenheid, sociale zekerheid en dergelijke kan overwogen worden. Zo dient overwogen of bepaalde onderdelen zoals beroepsopleiding niet beter in een andere categorie thuishoren.

De Vlaamse sociale partners dringen er bij de Vlaamse regering op aan dat de onderhandelingen over het nieuwe samenwerkingsakkoord in de eerste plaats worden geleid door de bekommernis voor een betere en efficiënte inspraakregeling. Dit houdt volgens de SERV in dat – zeker in het geval van exclusieve regionale bevoegdheden – maximaal moet worden vermeden dat onenigheid tussen de regio's leidt tot een Belgische stemonthouding.

Wat de naleving van het samenwerkingsakkoord betreft moeten de federale overheid en het Vlaamse gewest en de Vlaamse gemeenschap zich binnen de huidige bevoegdheidsverdeling engageren om de overeenkomsten consciëntieus en loyaal uit te voeren.

Een geslaagde uitvoering van het samenwerkingsakkoord impliceert niet alleen de correcte naleving ervan maar ook een actief engagement van alle betrokken partners.

De toerbeurt bij voorbeeld mag geen aanleiding geven tot het monopoliseren of het uitsluiten van andere partijen. Evenmin mag de toerbeurt een alibi worden om niet mee te hoeven werken en zich te beperken tot een passief partnerschap.

Concreet voor Vlaanderen betekent een actieve participatie dat de Vlaamse overheid alle Europese dossiers op de voet volgt en een eigen inbreng doet waar nodig.

Van de federale overheid wordt verwacht dat de bevoegdheidsverdeling wordt gerespecteerd en dat voorbereidende werkgroepen voor de Europese Raad niet éézijdig op nationaal niveau worden samengesteld maar dat vertegenwoordigers van de gewesten en de gemeenschappen moeten worden uitgenodigd en kunnen deelnemen waar het hun bevoegdheden betreft.

Tenslotte moeten de besprekingen over het toekomstige samenwerkingsakkoord ook duidelijk de draagwijdte van de mandaten bepalen in de verschillende categorieën.

Samenspraak tussen de verschillende verantwoordelijke overheden is noodzakelijk, inclusief de juridische implicaties van de opsplitsing van de verantwoordelijkheden.

2.3 De Vlaamse besluitvorming

De Vlaamse sociale partners appreciëren het dat er van Vlaamse zijde grote inspanningen werden geleverd om de permanente vertegenwoordiging te versterken.

Zij hopen dat het elan dat door het Belgische voorzitterschap wordt ingegeven niet ad hoc en tijdelijk zal blijken maar integendeel de aanzet geeft tot een duurzaam netwerk waar de betrokken actoren kunnen geraadpleegd worden.

De permanente vertegenwoordiging zou in de toekomst misschien nog meer de draaischijf kunnen worden voor een brede raadpleging van vakspecialisten en vertegenwoordigers van de sociale partners en uit de nieuwe groeperingen.

Bovendien kan overwogen worden om de permanente vertegenwoordiging nog meer te laten instaan voor een systematische informatie-uitwisseling en een stroomlijning van de Europese documenten naar de geïnteresseerde instellingen en organen.

Wat het eigen vakgebied betreft menen de Vlaamse sociale partners dat er proactiever kan worden opgetreden.

Dit kan gebeuren door de permanente vertegenwoordiging een signaalfunctie toe te kennen op het vlak van de Europese regels en de beslissingen die kerntaken van de SERV raken. Maar de signaalfunctie moet wezenlijk omkeerbaar zijn. Ook de

Vlaamse sociale partners kunnen aan de Vlaamse overheid signaleren bij welke Europese dossiers de sociaal-economische impact dermate groot is dat een gezamenlijk optreden doelmatiger wordt.

Deze werkwijze veronderstelt niet veel bijkomende middelen of bijkomende procedures. Het raadplegen van de Vlaamse sociale partners in de SERV is één van de instrumenten die ter beschikking staan.

Nu al worden de sociale partners in Vlaanderen geconsulteerd over een aantal Europese dossiers: de Europese werkgelegenheidsrichtsnoeren, de sturing en de implementatie van de middelen uit de Europese Structuurfondsen (vooral dan het Europees Sociaal Fonds), het havenbeleid, en andere dossiers die door de Europese Commissie meer of minder beïnvloed worden zoals het economische expansiebeleid, het innovatiebeleid, het KMO-beleid ...

Bovendien worden de Vlaamse sociale partners via de Vlaamse administratie ook geraadpleegd en/of ingeschakeld bij verschillende andere Europese programma's zoals bij voorbeeld de communautaire initiatieven, PHARE e.a.

De samenwerking kan op dit vlak nog steeds verbeterd worden en dient het voorwerp te zijn van een georganiseerd tweerichtingsverkeer. Een systematischer aanpak is volgens de SERV aangewezen zodat de transparantie vergroot.

Ook de SERV neemt zich voor de Europese dossiers die zijn kerntaken aanbelangen pro-actiever te bekijken.